

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
EDUCATIONAL ADMINISTRATORS' DIGITAL LEADERSHIP EFFECT
TEACHERS' TEACHING EFFECTIVENESS, AMNAT CHAROEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

พลัฎฐ์ มณิชิษณุพงค์¹, สัมฤทธิ ทองทับ², เตือนใจ ไทยแท้³, สุนทร กุมริจิต⁴,

กาญจนา อุปสาร⁵ และพิศิษฐ์ ขาวจันทร์⁶

Phalat Manichitsanuphong¹, Samrit Thongthap², Tueanchai Thaitae³,

Sunthon Kumrichit⁴, Kangana Aupasarn⁵ and Phisit Chaochan⁶

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น¹⁻⁶

The Eastern University of Management and Technology¹⁻⁶

E-mail: bum.kanjana0901@hotmail.com¹

ได้รับบทความ: 28 พฤศจิกายน 2568; แก้ไขบทความ: 24 ธันวาคม 2568; ตอปรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลวิจัยพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลในภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพการสอนในระดับมาก รองลงมา คือ การซึ่มซึบความไม่แน่นอน แรงบันดาลใจ การดัดแปลงและนวัตกรรม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.873, 0.834, 0.696, 0.678 และ 0.635 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ด้านวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประสิทธิภาพการสอนในระดับต่ำที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.302 โดยภาวะผู้นำดิจิทัลสามารถอธิบายประสิทธิภาพการสอนของครูได้มากถึง ร้อยละ 76 ทั้งนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมทักษะการสื่อสารและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะการสร้างความสามารถในการซึ่มซึบความไม่แน่นอนและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้การบริหารงานในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างราบรื่น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพการสอน

Abstract

This study aims to study the digital leadership of school administrators affecting the teaching effectiveness of teachers under the Amnat Charoen Primary Educational Service Area Office. The research sample consisted of 345 directors, teachers, and educational personnel. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for basic data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient.

The research findings revealed that overall digital leadership had a statistically significant positive correlation with teaching effectiveness at a high level. This was followed by absorbing uncertainty, inspiration, adaptation, and innovation, with correlation coefficients of 0.873, 0.834, 0.696, 0.678, and 0.635, respectively. However, the visionary aspect had a statistically significant correlation with teaching effectiveness at the lowest level, with a correlation coefficient of 0.302. Digital leadership was found to explain teachers' teaching effectiveness by as much as 76 percent. Furthermore, administrators should promote communication skills and a clear vision, particularly by building the capacity to absorb uncertainty and adapt to changing environments to ensure smooth administration in the digital age.

Keywords: Digital Leadership, School Administrators, Teaching Effectiveness

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนกลายเป็นสิ่งจำเป็น และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้สำหรับสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอน (Voogt, et al., 2016: 121) การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยครูไม่ได้เป็นเพียงการใช้เครื่องมือเพื่อสร้างแรงจูงใจเท่านั้น แต่ต้องมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายการสอนเพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การที่ครูใช้เทคโนโลยีในการสร้างโครงการสอนเป็นกลุ่มหรือการศึกษาอิสระ สะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีกำลังเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ให้แก่นักเรียน ครูมีบทบาทสำคัญในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียน ผู้นำโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แนวคิดเรื่องภาวะผู้นำได้รับการศึกษามาอย่างยาวนาน แต่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคดิจิทัล ความสนใจได้มุ่งเน้นไปที่ ภาวะผู้นำดิจิทัล (Rosa, 2022: 1073) ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงภาวะผู้นำในบริบทเทคโนโลยี เช่น ภาวะผู้นำเทคโนโลยีและภาวะผู้นำอิเล็กทรอนิกส์ (Ordu & Nayir, 2021: 68-81) ความท้าทายสำหรับผู้นำโรงเรียนในยุคนี้คือการค้นหาวิธีการเริ่มต้นในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการและการสื่อสารกับครู โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างประสบการณ์ใหม่

และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการสอน (Rosa, 2022: 1073)

นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล โดยเน้นที่ทักษะและความสามารถทางดิจิทัลในการสร้างประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลประกอบการ (Hambrick & Mason, 1984: 193) นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงภาวะผู้นำดิจิทัลเข้ากับภาวะผู้นำหลัก 3 รูปแบบ คือ ภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเปลี่ยนผ่านและภาวะผู้นำที่แท้จริง (Gunzel-Jensen et al, 2018: 957) ลักษณะของผู้นำดิจิทัลจึงต้องประกอบด้วย กลยุทธ์ของความรู้สึนึกคิด การจัดการทรัพยากร, ความโปร่งใสและการเข้าร่วมในวัฒนธรรมทางการศึกษา รวมถึงความสามารถในการกระตุ้นและนำโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านเทคโนโลยี การสร้างสรรค์ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล (AlAjmi, 2022: 112) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะที่เชื่อมโยงกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนผ่านและเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย บทบาท แรงบันดาลใจ วิสัยทัศน์ การซึมซับความไม่แน่นอน นวัตกรรมและการดัดแปลง (Magesa & Jonathan, 2022: 777)

ประสิทธิผลการสอน หมายถึง ความสามารถของกระบวนการสอนในการสร้างผลลัพธ์ที่ต้องการในด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากหลายองค์ประกอบ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน ความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพและทักษะการจัดการเรียนการสอนของครู (Scheerens, 2000: 20; Munna & Kalam, 2021: 1-4) ประสิทธิผลการสอนจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา การสอนที่มีประสิทธิผลจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี และส่งเสริมให้เกิดผลลัพธ์ทางการวิชาการที่เพิ่มมากขึ้น (Ogunyemi, 2000: 44) จากการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่าการปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักสองประการ คือ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้นำสถานศึกษาและประสิทธิผลการสอนของครูผู้สอน การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลได้สร้างความท้าทายสำคัญด้านการปรับตัวของผู้นำในสถานศึกษา การที่ผู้นำมีความสามารถในการนำและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจะส่งผลโดยตรงต่อการสร้างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในที่สุดแล้วจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของครู

จากวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผลักดันให้การศึกษาไทยก้าวสู่ยุคดิจิทัลในรูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษายังมีทักษะดิจิทัลค่อนข้างน้อย เนื่องจากคุ้นเคยกับการทำงานรูปแบบเอกสาร รวมถึงขาดแคลนอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่จำเป็น ดังนั้น การพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูจึงเป็นปัจจัยเร่งด่วนและสำคัญยิ่งในการยกระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิผลการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทำความเข้าใจ

ระดับและลักษณะของภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการสอนของครู รวมทั้ง กำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในกลุ่มผู้นำสถานศึกษา รวมทั้ง นำผลการวิจัยไปใช้ ปฏิรูปการศึกษาไทยในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียด วิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญทั้งหมด จำนวน 2,490 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอำนาจเจริญ, 2567) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร คำนวณของ Taro Yamane เกณฑ์การคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 ดังนั้น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน ผู้วิจัยจึงใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสาน (Mixed Sampling Method) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความ น่าเชื่อถือของข้อมูล

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้นจากการสรุปสาระสำคัญของแนวคิดและทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิภาพการสอน แบบสอบถามฉบับนี้มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 55 ข้อ โดย จำแนกตามตัวแปรของการวิจัย ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ แบ่งตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ แรงบันดาลใจ (Inspiration) นวัตกรรม (Innovation) การซึมซับความไม่แน่นอน (Absorbing Uncertainty) การดัดแปลง (Adaptation) วิสัยทัศน์ (Visionary)

2.2 ประสิทธิภาพการสอน (Teaching Effectiveness) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ แบ่งตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ความรอบรู้ในตนเอง (Self-Efficacy) แรงจูงใจในการสอน (Teaching Motivation) ประสบการณ์การสอน (Teaching Experience) องค์ประกอบนักเรียน (Student Composition) วัฒนธรรมสถาบัน (Institutional Culture)

ข้อคำถามทั้งหมดใช้ มาตราวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยเริ่มจากการนำ แบบสอบถามไปขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก ตรวจสอบ ความตรงเชิงทฤษฎีและ ความถูกต้องของการใช้ภาษา จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-

out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน นอกเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.1 เกณฑ์ทดสอบความตรง (Validity Criteria) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การทดสอบความตรงด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยกำหนดให้ ค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ต้องไม่ต่ำกว่า 0.80 และน้ำหนักของแต่ละข้อคำถามตามค่า Extraction ต้องไม่น้อยกว่า 0.40 ซึ่งหากผ่านเกณฑ์ดังกล่าวจะสามารถสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความตรงที่เหมาะสม

3.2 เกณฑ์ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Criteria) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การทดสอบความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ต้องไม่น้อยกว่า 0.80 และค่าความเที่ยงตรงของแต่ละข้อคำถาม (Item-Total Correlation) ต้องไม่ต่ำกว่า 0.30 หากเป็นไปตามเกณฑ์นี้ จะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ประสานงานร่วมผู้ช่วยวิจัยในแต่ละพื้นที่เพื่อติดตามและรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจน

5. การวิเคราะห์ผล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลการวิจัยในบทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิผลการสอน ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์และสรุปผล ดังต่อไปนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลวิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในระดับมาก ค่า $r = 0.873$ กล่าวคือ เมื่อองค์ประกอบภาวะผู้นำมีความสำคัญมากขึ้นจะทำให้ประสิทธิผลการสอนเพิ่มขึ้นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก มี 1 ข้อ คือ การซึมซับความไม่แน่นอน ค่า $r = 0.834$ ส่วนข้อที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มี 3 องค์ประกอบ คือ แรงบันดาลใจ ค่า $r = 0.696$, การดัดแปลง ค่า $r = 0.678$ และนวัตกรรม ค่า $r = 0.635$ เรียงตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ วิสัยทัศน์ ค่า $r = 0.302$ ตามตารางประกอบต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลที่มีต่อประสิทธิผลการสอน

องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล	ประสิทธิผลการสอน			
	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)	ทิศทาง	ระดับความสัมพันธ์
แรงบันดาลใจ	0.696	0.000	เดียวกัน	ปานกลาง
นวัตกรรม	0.635	0.000	เดียวกัน	ปานกลาง
การขับเคลื่อนความไม่แน่นอน	0.834	0.000	เดียวกัน	มาก
การดัดแปลง	0.678	0.000	เดียวกัน	ปานกลาง
วิสัยทัศน์	0.302	0.000	เดียวกัน	ต่ำ
ภาวะผู้นำดิจิทัลโดยรวม	0.873	0.000	เดียวกัน	มาก

จากตารางผลวิจัยสรุปว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ระดับมากกับประสิทธิผลการสอน และมีสัมประสิทธิ์ต่อผลการอธิบายสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูได้มากถึงร้อยละ 76 กับที่เหลืออีกร้อยละ 24 อธิบายประสิทธิผลการสอนครูด้วยปัจจัยอื่นได้ โดยเฉพาะความพร้อมครูด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานได้อย่างครือมืออาชีพที่นำเอาหลักการประกอบวิชาชีพครูมาจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิผลการสอน ผลการวิเคราะห์ทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับประสิทธิผลการสอน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลในสถานศึกษามีความเข้มแข็ง ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนก็มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอธิบายสภาพการณ์ของตัวแปรภาวะผู้นำดิจิทัลต่อประสิทธิผลการสอนของครูได้มากถึง ร้อยละ 76 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 24 นั้น อาจอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ถูกรวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ อาทิ ความพร้อมของครูในด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานในฐานะครือมืออาชีพ รวมถึงการนำหลักการประกอบวิชาชีพครูมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระดับมากระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและประสิทธิผลการสอน ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ระดับมากกับประสิทธิผลการสอน สอดคล้องกับการศึกษาของอมรรัตน์ ดอนพิลา (2566) พบว่าสภาพปัจจุบันของทักษะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูอยู่ในระดับมาก ทักษะดิจิทัลของครูที่ควรพัฒนา คือ ทักษะประยุกต์สำหรับการทำงานโดยมีแนวทางพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาและมีวิดีโอสื่อการเรียนรู้ และเข้ารับการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาและนำไปสู่การพัฒนาเป็นครูต้นแบบ ทั้งนี้ Scheerens (2000) ระบุว่า สถานศึกษาของรัฐที่มีภาวะผู้นำโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะมีผลกระทบ

อย่างมีนัยสำคัญต่อผลงานของครูและความเป็นมืออาชีพ การที่ผู้นำโรงเรียนมีความเข้าใจและสามารถนำกลยุทธ์ของภาวะผู้นำการบริหารจัดการ จะเป็นการสร้างวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาและบูรณาการ เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่กระบวนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พัฒนาขึ้นโดย Herzberg et al. (1959: 133) ได้เสนอว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ การปกครองของผู้บังคับบัญชา สภาพการทำงานและความสำเร็จในการทำงาน ผลการวิจัยนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากงานศึกษาของ Richardson et al. (2012: 353) ที่แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำแบบดิจิทัลสามารถปรับปรุงและทำให้เกิดการเรียนรู้การสอนแบบดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึง งานวิจัยของ Chang (2012: 21) และ Raman et al. (2014: 73) ที่ชี้ให้เห็นว่า ความรู้ ทักษะและการนำเทคโนโลยีมาใช้ของผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา มีผลกระทบเชิงบวกและเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิผลในการสอนในห้องเรียน

อิทธิพลขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล สัมประสิทธิ์การอธิบายสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่สูงถึงร้อยละ 76 สะท้อนให้เห็นว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลการสอนที่ดีในยุคปัจจุบัน ผู้นำที่มีระดับการใช้เทคโนโลยีสูงจะมีผลกระทบต่อคุณภาพของภาวะผู้นำของโรงเรียนสูงเช่นกัน (Sincar, 2013: 1273) หมายความว่า เมื่อผู้นำสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ ที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง การศึกษามีความสามารถในการซึมซับความไม่แน่นอนของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสามารถสร้าง แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมและการดัดแปลง วิธีการสอนของครูให้เข้ากับยุคดิจิทัล ก็จะส่งผลโดยตรงให้ครูมีเครื่องมือ มีทักษะและมีแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยอื่นที่มีผลต่อประสิทธิผลการสอน แม้ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลจะสามารถอธิบายประสิทธิผลการสอนได้ถึงร้อยละ 76 แต่ยังมีช่องว่างอีกร้อยละ 24 ที่อาจเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤกร ปันพุมโพธิ์ (2561) และ Day et al. (2016) ที่กล่าวถึงปัจจัยหลากหลายที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งรวมถึง 1) ปัจจัยด้านครูผู้สอนโดยตรง เช่น คุณภาพการสอนของครู ความพึงพอใจในการทำงาน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 2) ปัจจัยด้านสถานศึกษา เช่น วัฒนธรรมสถานศึกษา สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การจัดการทีมและเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้น ปัจจัยที่เหลือร้อยละ 24 อาจเกี่ยวข้องกับ ความเป็นมืออาชีพของครู ความรอบรู้ในตนเองของครู แรงจูงใจในการสอนหรือวัฒนธรรมสถาบัน ที่เป็นปัจจัยเชิงบุคคลและองค์กรภายในอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีผลต่อการอธิบายสภาพ คุณลักษณะและปัจจัยอื่นที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการสอนสำหรับครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับมากและมีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลการสอนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตอกย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้นำสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาตนเองในด้านภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการซึมซับความไม่แน่นอน ดังนั้นควรส่งเสริมให้ ผู้บริหารสื่อสารกับคนในองค์กรอย่างสม่ำเสมอเพื่อการทำงานที่ราบรื่น ผู้บริหารมีการนำเสนอวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้บริหารปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกับคนในองค์กรได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารกระทำการใดๆ บนพื้นฐานของการตัดสินใจที่ดี

1.2 ประสิทธิภาพการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านองค์ประกอบนักเรียน ดังนั้นควรส่งเสริมให้ ครูให้ความสนใจในความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ครูมีทักษะในการเข้าใจสถานการณ์ของผู้เรียนและส่งเสริมครูใช้ประโยชน์จากการสอนเพื่อสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครู

2.2 ควรทำการวิจัยในกลุ่มครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงข้อมูลที่แท้จริง

2.3 ควรนำเทคนิควิจัยอื่นๆ มาใช้ในการวิจัย เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 13(1), 1- 3.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. (วิทยานิพนธ์. กศ.ม.) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2564). มาตรฐานงานวิจัยเชิงปริมาณและการพัฒนา. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอำนาจเจริญ. (2567). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 จังหวัดอำนาจเจริญ. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2568 จาก <http://mis.moe.go.th/wp-content/uploads/2024/08>

- อมรรัตน์ ดอนพิลา. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร*. (หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- AlAjmi, M. K. (2022). The impact of digital leadership on teachers' technology integration during the COVID-19 pandemic in Kuwait. *International Journal of Educational Research*, 112(1), 10-19.
- Bach, Ch. & Sulikova, R. (2021). Leadership in the Context of a New World: Digital Leadership and Industry 4.0. *Managing Global Transitions*, 19(3), 209-226.
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.
- Cheng, P.C. & Wong, G. (1996). Honey bee propolis: prospects in medicine. *Bee World*, 77(1), 8-15.
- Chang, C. (2012). Narrative Ads and Narrative Processing. In E. Thorson and S. Rodgers (Eds.), *Advertising Theory*. New York: Routledge.
- Day, C., Gu, Q. and Sammons, P. (2016). The Impact of Leadership on Student Outcomes: How Successful School Leaders Use Transformational and Instructional Strategies to Make a Difference. *Educational Administration Quarterly*, 52(2), 221-258.
- Günzel-Jensen, F., Hansen, J. R., Jakobsen, M. L. F., & Wulff, J. (2018). A two-pronged approach? Combined leadership styles and innovative behavior. *International Journal of Public Administration*, 41(12), 957-970.
- Hambrick, D. C., & Mason, P. A. (1984). Upper echelons: The organization as a reflection of its top managers. *Academy of Management Review*, 9(2), 193-206.
- Hernandez, M., Eberly, M. B., Avolio, B. J., & Johnson, M. D. (2011). The loci and mechanisms of leadership: Exploring a more comprehensive view of leadership theory. *The Leadership Quarterly*, 22(6), 1165-1185.
- Kollmann, T. (2020). *Digital Leadership*. Wiesbaden: Springer Gabler. Kühl, S. 2011. *Organizations: A very short introduction*. Wiesbaden: vs Verlag.
- Kreutzer, R. T. Neugebauer, T. & Pattloch, A. (2017). *Digital Business Leadership*. Wiesbaden: Springer Gabler.
- Kark, R., Van Dijk, D., & Vashdi, D. R. (2018). Motivated or demotivated to be creative: The role of self-regulatory focus in transformational and transactional leadership processes. *Applied Psychology*, 67(1), 186-224.

- Magesa, M. M., & Jonathan, J. (2022). Conceptualizing digital leadership characteristics for successful digital transformation: the case of Tanzania. *Information Technology for Development*, 28(4), 777-796.
- Munna, A. S., & Kalam, M. A. (2021). Teaching and learning process to enhance teaching effectiveness: A literature review. *Online Submission*, 4(1), 1-4.
- Ordu, A., & Nayır, F. (2021). What is digital leadership? A suggestion of the definition. *E- International Journal of Educational Research*, 12(3), 68-81.
- Ogunyemi, B. (2000). Knowledge and perception of child sexual abuse in urban Nigeria: Some evidence from a community-based project. *African Journal of Reproductive Health*, 4(2), 44-52.
- Rosa, F. (2022). Digital Twin Solutions to Historical Building Stock Maintenance Cycles. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 1073(1), 012013.
- Richardson, M., Abraham, C. and Bond, R. (2012). Psychological Correlates of University Students' Academic Performance: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Psychological Bulletin*, 138(2), 353-387.
- Raman, K. Damaraju, N. & Joshi, G.K. (2014). The organisational structure of protein networks: revisiting the centrality-lethality hypothesis. *Syst Synth Biol*. 8(1),73-81.
- Scheerens, J. (2000). *Improving School Effectiveness*. Paris: International Institute for Educational Planning, UNESCO: International Institute for Educational Planning.
- Sincar, M. (2013). *Challenges school principals facing in the context of technology leadership*. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(2), 1273-1284.
- Voogt, J. M., Pieters J.M & Handelzalts A. (2016). Teacher collaboration in curriculum design teams: effects, mechanisms, and conditions, *Educational Research and Evaluation*, 22(3), 121-140.
- Wasono, L.W. & Furinto, A. (2018). The effect of digital leadership and innovation management for incumbent telecommunication company in the digital disruptive era. *Inte. J. Eng. Technol*, 7(2), 125-130.